

PROGRAMME

for the study tour of a delegation from the project "Sensitization for sustainable biomass production and trade in Ukraine"

Ukraine

to the Federal Republic of Germany

on behalf of the

Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Escort: **Ms. Johanna Binder**
GIZ Planning Officer,
Agricultural Production and Resource Use

Ms. Iuliia Ogarenko
Research Fellow/Project Coordinator,
Institute for Economic Research and Policy
Consulting

Interpreter: **Mr. Iurii Sylvestrov**

Duration: March 17th until March 23rd 2013

ПРОГРАМА

навчальної поїздки делегації від проекту "Підтримка сталого виробництва та використання біомаси в Україні"

Україна

до Федеративної Республіки Німеччини

від імені

Німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ)

У супроводі: **Пані Йоханни Біндер**
Спеціаліст із планування, GIZ

Пані Юлії Огаренко
Дослідник/Координатор проекту,
Інститут економічних досліджень
та політичних консультацій

Перекладач: Пан Юрій Сільвестров

Тривалість: з 17го по 23-тє березня 2013

Members of the delegation:**MR SERGII DUBOVYK**

Deputy Head of the State Energy Efficiency Agency

MR OLEKSANDR LOZOVYTSKYI

Head of the Department on Standardization and Measurement, Ministry of Agricultural Policy

MR GEORGII GELETUKHA

Head of the Board, Bioenergy Association of Ukraine (UABio); Director, Scientific Engineering Centre “Biomass” (SECB)

MR ROSTYSLAV MARAIKIN

Manager of the Project “Energy of the Biomass”, State Enterprise “GreenEnergo” of State Agency for Investment and National Projects of Ukraine

MR MYKOLA KOBETS

National Senior Policy Support Expert
UNIDO/GEF Project “Improving Energy Efficiency and Promoting Renewable Energy in the Agro-Food and Other Small and Medium Enterprises (SMEs) in Ukraine”

MR MARUTOVSKYI RUSLAN

National Expert in Sustainability Issues of Biofuels
UNIDO/GEF Project “Improving Energy Efficiency and Promoting Renewable Energy in the Agro-Food and Other Small and Medium Enterprises (SMEs) in Ukraine”

Члени делегації**СЕРГІЙ ФЕДОРОВИЧ ДУБОВИК**

Заступник голови Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження

ОЛЕКСЕНДР СЕРГІЙОВИЧ ЛОЗОВИЦЬКИЙ

Завідувач сектору стандартизації, сертифікації та якості продукції Міністерства аграрної політики України

ГЕОРГІЙ ГЕОРГІЙОВИЧ ГЕЛЕТУХА

Голова правління Біоенергетичної асоціації України;
Директор, ТОВ “Науково-технічний центр “Біомаса”

РОСТИСЛАВ ВАЛЕРІЙОВИЧ МАРАЙКІН

Керівник національного проекту “Енергія біомаси”, Державного агентства з інвестицій та управління Національними проектами в Україні

МИКОЛА ІВАНОВИЧ КОБЕЦЬ

Національний експерт з питань біоенергетичної політики, проект ЮНІДО-ГЕФ “Підвищення енергоефективності та стимулювання використання відновлюваної енергії в агро-харчових та інших малих та середніх підприємствах (МСП) України”

РУСЛАН МИХАЙЛОВИЧ МАРУТОВСЬКИЙ

Національний експерт з питань сталості біопалива, проект ЮНІДО-ГЕФ “Підвищення енергоефективності та стимулювання використання відновлюваної енергії в агро-харчових та інших малих та середніх підприємствах (МСП) України”

Members of the delegation:**MR MYKOLA DATSENKO**

Head of the Department of Technical Development
NJSC "Agroleasing"

MR TARAS GAGALYUK

Director of the AgriSurvey Agency of the Ukrainian
Agribusiness Club

Члени делегації**МИКОЛА СЕРГІЙОВИЧ ДАЦЕНКО**

Директор департаменту інженерно-технічного
забезпечення, НАК "Укראгролізинг"

ТАРАС ВАСИЛЬОВИЧ ГАГАЛЮК

Директор агенції «AgriSurvey» Українського клубу
аграрного бізнесу

Sunday, March 17th 2013

11.55h- Flight PS 203 from Kiev to Berlin with Ukraine Intl
13.05h Airlines
Departure Kiev Boryspil 11.55h

13.05h Arrival of the Delegation at Airport Berlin-Tegel on
flight PS 203

13.30h Transfer to the hotel by Hertel&Knortz
Phone:+49 (0)3069564299

Driver for Berlin-Leipzig:

Mr. Frank Büttner

Mobile: +49 (0)157 851 170 83

15.00h- Guided City Tour by bus
17.00h

with

Mr. Michael Rost

Mobile: +49 (0)172 390 372 9

Meeting Point at the Scandic Hotel

18:30h Welcome and Joint Dinner

Dinner at *Ristorante Essenza*

PotsdamerPlatz1

10785 Berlin

Phone: +49 (0)30 25 79 68 56

Неділя, 17-те березня 2013

11.55- Рейс PS 203 з Києва до Берліну
13.05 Міжнародними авіалініями України.
Відправлення з аеропорту Київ-Бориспіль об
11.55

13.05 Приліт в аеропорт Берлін-Тегель рейсом PS
203 з Києва

13.30 Трансфер до готелю Hertel&Knortz
Tel.: +49 (0)3069564299

Водій у Берліні та Лейпцигу:

Пан Франк Бутнер

Мобільний: +49 (0)157 851 170 83

15.00- Екскурсія містом на автобусі
17.00

з

Паном Майклом Ростом

мобільний: +49 (0)172 390 372 9

Зустріч в готелі Scandic

18:30 Спільна вечеря

Ristorante Essenza

Potsdamer Platz 1

10785 Berlin

Tel.: +49 (0)30 25 79 68 56

Accommodation:(until19.3.2013)
 Scandic Hotel PotsdamerPlatz
 Gabriele-Tergit-Promenade 19,
 10785 Berlin
 Phone: +49 (0)30700 779 0
 Fax:+49 (0)30700 779 2111

Monday, March18th 2013

09.00h- **DEUTSCHE GESELLSCHAFT FÜR**
 10.00h **INTERNATIONALE ZUSAMMENARBEIT (GIZ)**
GMBH
 Köthener Straße 2
 10963 Berlin
 BK16050, Room Buenos Aires
 Tel. +49 (0)30 408190 423

Topic:
 Introduction to GIZ, IERand the trip

9.00h Welcome by
Mr. Daniel Taras
 Head of Section, Global Partnerships
 Emerging Economies

Розміщення в готелі: (до 19.03.2013)
 Scandic Hotel PotsdamerPlatz
 Gabriele-Tergit-Promenade 19,
 10785 Berlin
 Tel.: +49 (0)30 700 779 0
 Fax: +49 (0)30 700 779 2111

Понеділок, 18-те березня, 2013

09.00- **НІМЕЦЬКЕ ТОВАРИСТВО З**
 10.00 **МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА**
(GIZ)
 Köthener Straße 2
 10963 Berlin
 BK16050, Room Buenos Aires
 Tel. +49 (0)30 408190 423

Тема:
 Представлення GIZ, ІЕД, обговорення
 програми поїздки

9.30 Привітання від
Пана Даніеля Тараса
 Керівник напрямку з глобального
 партнерства, GIZ

10.00h- Discussion with
12.00h **Dr. Andrej Stanev**
Project manager Solid Biofuels/Bioenergy

FEDERAL AGENCY FOR RENEWABLE RESOURCES (FNR)
German Federal Ministry for Food, Agriculture and Consumer Protection (BMELV)

The discussion will also take place in the Room Buenos Aires, BK16050

Topics:

- Germany's policies and strategies on biofuels
- Projects of BMELV/FNR in Ukraine

12.15h- Lunch at *Restaurant Lindenbräu*,
13.30h Sonycenter
Bellevuestraße 3-5,
10785 Berlin
Phone: +49 (0)30 25751280

14.00h- **GUTCERT CERTIFICATION BODY**
15.30h Eichenstraße 3b
12435 Berlin
Phone: +49 30 2332021 - 0
Fax: +49 30 2332021 - 39

10.00- Дискусія з
12.00 **Др. Андрієм Станєвим**
Керівник проекту з твердої біомаси/біоенергетики

АГЕНСТВО З ВІДНОВЛЮВАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ (FNR)

Федеральне міністерство продовольства, сільського господарства і захисту прав споживачів Федеративної Республіки Німеччина (BMELV)

Дискусію буде проведено в аудиторії Buenos Aires, BK16050

Теми:

- Політика та стратегії Німеччини з біопалива
- Проекти BMELV/FNR в Україні

12.15- Обід в ресторані "*Lindenbräu*",
13.30 Sonycenter
Bellevuestraße 3-5,
10785 Berlin
Tel.: +49 (0)30 25751280

14.00- **ОРГАН СЕРТИФІКАЦІЇ "GUTCERT"**
15.30 Eichenstraße 3b
12435 Berlin
Tel.: +49 30 2332021 - 0
Fax: +49 30 2332021 - 39

Presentation by

Mr. PeterBehm

GUTcertprojectmanagersustainablebiomass

Mr. LeonidDvorkin

Auditor

Topic:

- Certification for RED from an auditor's perspective – experiences with ISCC and REDcert

16.00h Time for free disposal

Dinner

Accommodation: (until 19.3.2013)

Scandic Hotel Potsdamer Platz
Gabriele-Tergit-Promenade 19,
10785 Berlin

Phone: +49 (0)30 / 700 779 0

Fax: +49 (0)30 / 700 779 2111

Презентації

Пана Пітера Бема

Керівник проекту GUTcert зі сталої біомаси
та

пана Леоніда Дворкіна

Аудитор

Тема:

- Сертифікація на відповідність Директиві з відновлювальних джерел енергії (ДВДЕ) ЄС з погляду аудитора – досвід роботи з ISCC та REDcert

16.00 Вільний час

Вечеря

Розміщення в готелі: (до 19.03.2013)

Scandic Hotel Potsdamer Platz
Gabriele-Tergit-Promenade 19,
10785 Berlin

Phone:+49 (0)30 700 779 0

Fax: +49 (0)30 700 779 2111

Tuesday, 19th March 2013

9.30h- **ASSOCIATION GERMAN BIOFUELS**
 10.30h **INDUSTRY (VDB)**
 Am Weidendamm 1A
 10117 Berlin
 Phone: +49 (0)30 – 72 62 59 11

Discussion with:

Mr. Elmar Baumann
 President of VDB

Topic:

- German Biofuels market and policy from the industry's perspective

11.00h Transfer to Leipzig

Lunch during journey

Вівторок, 19-те березня, 2013

9.30- **АСОЦІАЦІЯ НІМЕЦЬКИХ ВИРОБНИКІВ**
 10.30 **БІОПАЛИВА (VDB)**
 Am Weidendamm 1A
 10117 Berlin
 Phone: +49 (0)30 – 72 62 59 11

Дискусія з:

Паном Елмаром Бауманом
 Президент VDB

Тема:

- Ринок біопалива та державна політика в Німеччині з погляду виробників

11.00 Трансфер до Лейпцигу

Обід у ресторані по дорозі до Лейпцигу

Tuesday, 19th March 2013

14.00h- **GERMANBIOMASSRESEARCHCENTRE**
17.00h **(DBFZ)**

Deutsches Biomasseforschungszentrum
gemeinnützige GmbH
Torgauer Str. 116
04347 Leipzig

Phone:+49 (0)341 2434-112
Phone: +49 (0)341 2434-133

Discussion with:

Mr. Stefan Majer

Team Leader "Sustainability and biomass
potential"

Topic:

- Visit research plants and in-depth
discussion on greenhouse gas calculations
under RED

19.00h Dinner at *Auerbachs Keller*
Rothenberger Betriebs GmbH
Grimmaische Strasse 2-4
04109 Leipzig
Phone:+49 (0)341 216 100

Вівторок, 19-те березня, 2013

14.00- **НІМЕЦЬКИЙ ДОСЛІДНИЦЬКИЙ ЦЕНТР 3**
17.00 **ВИВЧЕННЯ БІОМАСИ (DBFZ)**

Deutsches Biomasseforschungszentrum
gemeinnützige GmbH
Torgauer Str. 116
04347 Leipzig

Tel. +49 (0)341 2434-112
Tel. +49 (0)341 2434-133

Дискусія із:

Паном Стефаном Масром

Керівник напрямку "Сталість та потенціал
біомаси"

Тема:

відвідування дослідницьких підприємств та
дискусія стосовно розрахунків викидів
парникових газів згідно ДВДЕ ЄС

Вечеря у ресторані *Auerbachs Keller*
Rothenberger Betriebs GmbH
Grimmaische Strasse 2-4
04109 Leipzig
Phone:+49 (0)341 216 100

Accommodation: (until 20.3.2013)
 Radisson Blu Hotel Leipzig
 Augustusplatz 5/6
 04109 Leipzig
 Phone: +49 341 2146 0
 Fax: +49 341 2146 847

Wednesday, 20th March 2013

6.15h Transfer to the Airport
 8.20h- Flight 4U 0073 from Leipzig to Cologne-Bonn with
 9.20h Germanwings

Transfer to the centre by Hertel&Knortz
 Phone: +49 228 633035

Driver for Bonn-Munich:

Mr. Schellberg

Mobile: +49 (0)163 982 222 63

time for free disposal

12.00h- Lunch at *Ristorante Forissimo*
 12.45h Kurt-Schumacher-Straße 18
 53113 Bonn
 Phone: +49 228 289 77 00

Розміщення в готелі: (до 20.03.2013)
 Radisson Blu Hotel Leipzig
 Augustusplatz 5/6
 04109 Leipzig
 Tel.: +49 341 2146 0
 Fax: +49 341 2146 847

Середа, 20-те березня, 2013

6.15 Трансфер в аеропорт
 8.20- Рейс 4U 0073 з Лейпцигу до Бонну з
 9.30 Germanwings)

Трансфер до центру Hertel&Knortz
 Тел. +49 228 633035

Водій у Бонні та Мюнхені:

Пан Шелберг

Мобільний: +49 (0)163 982 222 63

вільний час

12.00- Обід у ресторані *Ristorante Forissimo*
 12.45 Kurt-Schumacher-Straße 18
 53113 Bonn
 Tel. +49 228 289 77 00

13.00h- **DEUTSCHE GESELLSCHAFT FÜR**
14.30h **INTERNATIONALE ZUSAMMENARBEIT (GIZ)**
GMBH

Friedrich-Ebert-Allee 40
53113 Bonn
Deutschland

Room BF12130
Saal C Mississippi

Discussion with

Mr. Peter Jürgens

REDcert GmbH, Managing Director

15.30h- Discussion with
17.00h

Prof. Uwe Lahl

Technical University Darmstadt
Professor Waste Engineering

Topic:

- Indirect Land Use Change: discussion about biofuels, the actual legal controversy in Brussels and possible effects for the bioenergy sector in the Ukraine

Dinner

14.00- **НІМЕЦЬКЕ ТОВАРИСТВО З**
15.30 **МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА**
(GIZ)

Friedrich-Ebert-Allee 40
53113 Bonn
Deutschland

Аудиторія BF12130
Saal C Mississippi

Дискусія з

Паном Пітером Юргенсом

REDcert GmbH, Виконавчий директор

15.30- Дискусія з
17.00

Проф. Уве Лал

Університет м. Дармштадт, Проф. курсу технологій з вторинної переробки відходів

Тема:

- Непрямі зміни землекористування: дискусія стосовно біопалива, правовий спір у Брюсселі та можливий вплив на біоенергетичний сектор в Україні

Вечеря

Accommodation: (until 21.3.2013)
 President Hotel
 Clemens-August-Straße 32
 53115 Bonn
 Phone: +49 228 7250 - 555
 Fax: +49 228 7250 - 72

Thursday, 21st March 2013

9.30h- **Deutsche Gesellschaft für Internationale
 10.30h **Zusammenarbeit (GIZ) GmbH****
 Friedrich-Ebert-Allee 40
 53113 Bonn
 Deutschland

Room BF 13018

Discussion with

Mr. Andreas Feige
 ISCC, Managing Director

**INTERNATIONAL SUSTAINABILITY AND
 CARBON CERTIFICATION (ISCC)**

Topic:

Presentation of the ISCC system and experiences
 on biomass certification from a certification
 scheme's perspective

Розміщення в готелі: (до 21.3.2013)
 President Hotel
 Clemens-August-Straße 32
 53115 Bonn
 Tel. +49 228 7250 - 555
 Fax +49 228 7250 - 72

Четвер, 21-ше березня, 2013

9.30- **НІМЕЦЬКЕ ТОВАРИСТВО З
 10.30 **МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА
 (GIZ)****
 Friedrich-Ebert-Allee 40
 53113 Bonn
 Deutschland

Аудиторія BF 13018

Дискусія з

Паном Андреасом Фейджом
 ISCC, Виконавчий директор

**МІЖНАРОДНА СХЕМА СЕРТИФІКАЦІЇ ЗІ
 СТАЛОСТІ ТА ВИКИДІВ ПАРНИКОВИХ
 ГАЗІВ (ISCC)**

Тема:

Презентація системи ISCC та досвід з
 сертифікації біомаси з погляду схеми
 сертифікації

12.00h- Lunch
13.00h will be served at GIZ Offices
in the same room BF 13018

13.30h- **GERMAN FEDERAL OFFICE FOR
16.00h AGRICULTURE AND FOOD (BLE)**

Bundesanstalt für Landwirtschaft
und Ernährung (BLE)
Deichmanns Aue 29
53179 Bonn
Phone: +49 228 6845-0

Room: Kleiner Sitzungssaal des Präsidenten

Welcome by

Dr. Hanns-Christoph Eiden

President BLE

Discussion with

Dr. Matthias Nickel

Head of Division 411

Recognition and accreditation issues, bioenergy
control procedures

Topic:

- Germany's implementation of the RED,
BLE oversight and Nabisy system

12.00- Обід буде організовано в офісі GIZ у тій
13.00 самій кімнаті - BF 13018

13.30- **ФЕДЕРАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКОГО
16.00 ГОСПОДАРСТВА ТА ПРОДОВОЛЬСТВА
ФЕДЕРАТИВНОЇ РЕСПУБЛІКИ НІМЕЧЧИНА
(BLE)**

Bundesanstalt für Landwirtschaft
und Ernährung (BLE)
Deichmanns Aue 29
53179 Bonn
Tel. +49 228 6845-0

Аудиторія: Мала зала засідань

Привітання від

Др. Ханса-Кристофа Ейдена

Президент BLE

Дискусія з

Др. Матіасем Нікелем

Директор Департаменту 411

Питання схвалення та акредитації,
процедури контролю біоенергетичного
сектору

Тема:

- Впровадження ДВДЕ в Німеччині, нагляд
BLE та система Nabisy

Dinner

Transfer to Straubing (ca. 5h)

Accommodation: (until 22.3.2013)
 Stadthotel Wenisch Straubing
 Innere Passauer Straße 59
 94315 Straubing
 Tel. +49 9421 99310

Friday, 22nd March 2013

10-12 **TECHNOLOGY AND SUPPORT CENTER
 STRAUBING**

Schulgasse 18
 94315 Straubing
 Phone: +49(0) 942 130 0210

Discussion with

Dr. Mr. Edgar Remmele

Head of the department
 Liquid biofuels, lubricants and process materials

Topic:

- Visit research center and discussion with staff.
- Liquid biofuels, lubricants and process materials.
- Experiences in certification.

Вечеря

Переїзд до Штраубінга (приблизно 5 год.)

Розміщення в готелі: (до 22.03.2013)
 Stadthotel Wenisch Straubing
 Innere Passauer Straße 59
 94315 Straubing
 Tel. +49 09421 99310

П'ятниця, 22-те березня, 2013

10-12 **ЦЕНТР ТЕХНОЛОГІЙ М. ШТРАУБІНГ**

Schulgasse 18
 94315 Straubing
 Tel. +49 9421 300-210

Дискусія з

Паном Едгаром Реммілем

Начальник відділу рідкого біопалива,
 мастильних та технічних матеріалів

Тема:

- Відвідування дослідницького центру та спілкування з персоналом.
- Рідке біопаливо, мастильні та технічні матеріали.
- Досвід з сертифікації.

Lunch

14.00h- **CLARIANT STRAUBING**
16.30h

Discussion with

Dr. Markus Rarbach
Head of Biocatalysis

Topic:

- Visit straw- ethanol demonstration plant

Transfer to Munich (1h)

Joint dinner and closure of the programme/wrap
up

Ms. Johanna Binder
will take leave of the guests

Accommodation:
Courtyard Hotel München
Schwanthalerstraße 37
80336 München
Phone: +49 (0)89 54884880

Saturday, 23rd March 2013

Return to Kiev

Обід

14.00- **ЗАВОД “КЛАРИАНТ” (CLARIANT) В М.
ШТРАУБІНГ**
16.30

Дискусія з

Др. Маркусом Рарбахом
Голова відділу біокаталізу

Тема:

- відвідування демонстраційного заводу з виробництва етанолу з соломи

Переїзд до м. Мюнхен (1 год.)

Спільна вечеря та завершення програми

Пані Йоханна Біндер
Попрощається з гостями

Розміщення в готелі:
Courtyard Hotel München
Schwanthalerstraße 37
80336 München
Tel. +49 089 54884880

Субота, 23-тє березня, 2013

Повернення до Києва

5.00h Transfer to Airport Munich
Pick up by bus

7.10h- Flight OS 7232 from Munich to Vienna with
8.15h Lufthansa (Terminal 2)
Latest Check-in: 6.30h

8.15h Arrival in Vienna

9.00h Latest check in for flight to Kiev

9.45h Flight OS 661 from Vienna to Kiev with Tyrolean
Airways (Terminal D)

12.40h Arrival at the Airport Kiev Boryspil

5.00 Трансфер автобусом до аеропорту в
Мюнхені

7.10- Рейс OS 7232 з Мюнхена до Відня
8.15 Lufthansa (Термінал 2)
Регістрація не пізніше: 6.30

8.15 Приліт до Відня

9.00 Регістрація на рейс до Києва не пізніше 9.00

9.45 Рейс OS 661 з Відня до Києва
Tyrolean Airways (Термінал D)

12.40 Прибуття в аеропорт "Київ-Бориспіль"